

Habakkuk

¹ Habakkuk peyghember körgen, uningha yüklen'gen wehiy: —

Habakkukning dad-peryadliri

² Ah Perwerdigar, qachan'ghiche men Sanga nida qilimen, Sen anglimaysen?

Men Sanga: «Zulum-zorawanliq!» dep nale-peryad kötürimen,
Biraq Sen qutquzmaysen.

³ Sen némishqa manga qebihlikni körgüzisen,
Némishqa japa-zulumgha qarap turisen?
Chünki bulangchiliq, zulum-zorawanliq köz aldimdidur;
Jenggi-jédeller bar,
Dewalar köpeymekte.

⁴ Shunga qanun palech bolup qaldi,
Adalet meydan'gha héch chiqmaydu;
Chünki reziller heqqaniy ademni qistimaqta;
Shunga hökümler burmilinip chiqirilidu.

Xudaning jawabi

⁵ Eller arisida bolidighan bir ishni körüp béqinglar, obdan qaranglar, heyranuhes qélinglar!
Chünki silerning dewringlarda bir ish qilimenki, Birsi silerge bayan qilghan teghdirdimu siler ishenmeytinglar.■

⁶ Chünki mana, Men héliqi mijezi osal hem aldiraqsan el kaldiyelni ornidin turghuzimen;

■ 1:5 Ros. 13:41

Esli özige tewe emes makanlarni igilesh üçhün,
Ular yer yüzining kengri jaylirini bésip mangidu;□

⁷ Ular özlirining déginini hésab qilidu hem özini xalighanche yuqiri tutidu; □

⁸ Ularning atliri yilpizlardin ittik,
Kechte owgha chiqidighan bōrilerdin esheddiy-
dur;

Atliq leshkerler atlirini meghrurane chapchitidu;
Atliq leshkerler yiraqtin kélidu,
Ular owgha shungghughan bürküttek uchup
yüridu.

⁹ Ularning hemmisi zulum-zorawanliqqa kélidu;
Ularning top-top ademliri yüzlirini aldigha békitip,
algha basidu,

Esirlerni qumdek köp yighidu.□

¹⁰ Berheq, u padishahlarni mazaq qilidu,
Emirlernimu nezirige almaydu;
U hemme istihkamlarni mesxire qilidu,

□ **1:6** «Men héliqi mijezi osal hem aldıraqsan el kaldiylerini ornidin turghuzimen,... ular yer yüzining kengri jaylirini bésip mangidu» — kaldiyler peqet 20 yil ichidila nezersiz bir eldin, Babil shehirini (kéyin kaldiyler «Babilliqar» dep atalghan), Ninewe shehirini we Misirni ishghal qilghan qorqunchluq bir impériyeye aylandi (miladiyedin ilgiriki 615-595-yillar). «Qoshumche söz»imiznimu körüng. □ **1:7** «Ular özlirining déginini hésab qilidu hem özini xalighanche yuqiri tutidu» — ibraniiy tilidiki tékisttin mushu ayetni chüshinish sel tes. Esli jümlini sözmusöz alsaq «Ulardin chiqqan höküm we heywe özligidindur» — yeni Xudadin emes, dégen menini bildüridu. Ular Xudadin héch qorqmay, némini xalisam shundaq qilimen, deydighanlar. □ **1:9** «Ularning top-top ademliri yüzlirini aldigha békitip, algha basidu,... » — yaki «ularning top-top ademliri «sherq shamili»dek algha basidu,...». Bu jümlining yene birneche terjimiliri bar.

Chünki u topa-tupraqlarni döwe-döwe qilip, ularni ishghal qilidu.□

11 Shundaq qilip u shamaldek ghuyuldap ötidu, Heddidin éship gunahkar bolidu; Uning bu küch-qudriti özige ilah bolup sanilidu.□

Peyghemberning Xudagha bolghan jawabi

12 Sen Ezeldin Bar Bolghuchi emesmu, i Perwerdigar Xudayim, méning Muqeddes Bolghuchim? Biz ölmeymiz, i Perwerdigar; Sen uni jazayingni beja keltürüş üçün békitkensen; Sen, i Qoram Tash Bolghuchi, uni *bizge* ibret qilip tüzitishke belgiligensen.□

13 Séning közüng shunche ghubarsiz idiki, Rezillikke qarap turmaytting; Emdi némishqa Sen munapiqliq qilghanlarga qarap turisen, Reziller özidin adil bolghan kishini yutuwalghinida, némishqa süküt qilisen?

14 Sen ademlerni xuddi déngizdiki béliqlardek,

□ **1:10** «u **hemme istihkamlarni mesxire qilidu, chünki u topa-tupraqlarni döwe-döwe qilip, ularni ishghal qilidu**» — démek, ular sépiling yénigha chong bir döng yasap sépildin artilip bösüp kiridu. Babilliqlarning emgek küchi köp bolghachqa, mushu Addiy usulni köp qollan'ghan. □ **1:11** «**Shundaq qilip u shamaldek ghuyuldap ötidu, heddidin éship gunahkar bolidu**» — bashqa birxil terjimisi: «shundaq qilishi bilen uning rohi özgirip kétidu; u shu yerlerdin ötüp, gunahkar bolidu». □ **1:12** «**Sen uni jazayingni beja keltürüş üçün békitkensen**» — yaki «uni jazayinggha uchrashqa békitkensen».

Xuddi özliri üstide héch yétekligüchisi yoq ömiligüchi haywanlarga oxshash qilisen;□

¹⁵ Shu *kaldiy kishi* ularning hemmisini changgikigha ilinduridu,

Ularni öz tori bilen tutuwalidu,

Ularni yighma torigha yighidu;

Shuning bilen xushal bolup shadlinidu;□

¹⁶ We torigha qurbanliq sunidu,

Yighma torigha isriq salidu,

Chünki shular arqiliq uning nésiwisi mol,

Németliri lezzetlik boldi.

¹⁷ Emdi u shu teriqide torini toxtawsiz boshitiw-erse,

Shu teriqide ellerni héch rehim qilmay qiriwirse bolamdu?

2

Habakkukning qarari

¹ «Emdi men öz közitimde turiwérimen,

Özümnü munar üstide des tikleymen,

Uning manga néme deydighanliqini,

□ **1:14** «**Sen ademlerni xuddi déngizdiki béliqlardek, xuddi özliri üstide héch yétekligüchisi yoq ömiligüchi haywanlarga oxshash qilisen**» — eslide Xuda insanni yaratqanda, insan toghruluq «ular déngizdiki béliqlar... ömüligüchi haywanlarni... bashqursun» dégenidi. Hazir Xuda zalimlarning insanlarni béliqlarning ornigha chüshürüshige yol qoyuwatidu. Bu néme üçün? □ **1:15** «**Shu kaldiy kishi ularning hemmisini changgikigha ilinduridu**» — Asuriye padishahlirining esirlerni kalpukiridin ilmek (yaki changgak) ötküzüp, yétilep mangidighan rehimsiz aditi bar idi; kéyinki impériye (Babil)ning padishahliri belkim oxshash adette bolghan bolsa kérek.

Shuningdek özüm bu dad-peryadim toghruluq qandaq tégishlik jawab tépishim kéreklikini bilishni kütüp turimen». □ ■

² Hem Perwerdigar jawaben manga mundaq dédi:

«Oqughanlar yügürsun üçhün,
Bu körün'gen alametni yéziwal;
Uni taxtaylar üstige éniq oyup chiq; □ ■

³ Chünki bu körün'gen alamet kelgüsüdiki békitilgen bir waqit üçhün,
U ademlerge axiretni telpündüridu,
U yalghan gep qilmaydu;

□ **2:1** «... **qandaq tégishlik jawab tépishim kéreklikini bilishni...**» — ibraniy tilida «qandaq tégishlik jawab körüşni...». «Uning manga néme deydighanliqini, shuningdek özüm bu dad-peryadim toghruluq qandaq tégishlik jawab tépishim kéreklikini bilishni kütüp turimen» — bashqa birxil terjimisi: «Uning manga némini éytidighanliqini, hemde özümning Uning manga bérédighan tenbihke néme jawab bérishim kéreklikini bilishni kütimen». Héch bolmighanda, u Xudaning tenbihini kütidu. Habakkuk peyghember könglide: «Méning eslidiki dad-peryadimda belkim xataliq yéri bolushi mumkin» deydu, bar bolsa u xataliqlirini étirap qilishqa teyyar turidu. Shunga bizningche «jawab» bolsa (1) dad-peryadidiki (bar bolsa) xataliqigha bolghan jawabkarliqini, (2) kéyin uning öz oqurmenlirige yaki özige egeshken ademlerge bérishke tégishlik jawabning qandaq ikenlikini öz ichige alidu. U bularni chüshinish üçhün kütüwatidu. Habakkuk peyghemberning Xudagha bolghan «jawabi» 3-babta tépiledi. ■ **2:1** Yesh. 21:8 □ **2:2** «Oqughanlar yügürsun üçhün, bu körün'gen alametni yéziwal...» — ikki menisi bolushi mumkin: — (1) oqughan kishi kéyin bu xewerni bashqilargha yügürüp yetküzsun; (2) oqughan kishi hertürlük qiyinchiliq astidimu Méning yolumda yügürsun (mesilen, «Zeb.» 119:32, «Yesh.» 40:30-31, «Gal.» 5:7ni körüng). Biz ikkinchi menige mayilmiz. ■ **2:2** Yesh. 30:8

Uzun'ghiche kelmey qalsimu, uni kütkin;
Chünki u jezmen yétip kélidu, héch kéchikmeydu.□

⁴ Qara, tekebburliship ketküchini!

Uning qelbi öz ichide tüz emes;

Biraq heqqaniy adem öz étiqad-sadiqligi bilen hayat yashaydu.□ ■

⁵ Berheq, sharab uninggha satqunluq qilidu, —

— U tekebbur adem, öyde tinim tapmaydu,

Hewisini tehtisaradek yoghan qilidu;

U ölümdek héchqachan qanmaydu;

Özige barliq ellerni yighidu,

Hemme xelqni özige qaritiwalidu.□

⁶ Bularning hemmisi kéyin u toghruluq temsilni sözlep,

Kinayilik bir tépishmaqni tilgha alidu: —

□ **2:3** «bu **körün'gen alamet kelgüsidi**ki **békitilgen bir waqit üçün...**» — «békitilgen» — démek, héchkim (hetta dua argiliqmu) uni özgertelmeydu. «U **ademlerge axiretni telpündüridu**» — sözmusöz terjimisi: «U axiretke qarap hasirap nepes alidu» (pikrimizche bu ibare chongqur teshnaliqni bildüridu). □ **2:4** «Qara, **tekebburliship ketküchini! Uning qelbi öz ichide tüz emes**» — herqandaq tekebbur adem durus, tüz bolalmaydu. «**Biraq heqqaniy adem étiqad-sadiqligi bilen hayat yashaydu**» — bu söz Xudaning jawabining eng halqiliq jümlisi. «Qoshumche söz»imiznimu körüng. ■ **2:4** Rim. 1:17; Gal. 3:11; Ibr. 10:38 □ **2:5** «Berheq, **sharab uninggha satqunluq qilidu**» — Babilliqlar axir bérip meyxorluqtin Pars impériyesi teripidin nabut boldi. Tewrat, «Daniyal peyghember» 5-bab we «qoshumche söz»imizni körüng. «**...hewisini tehtisaradek yoghan qilidu**» — «tehtisara» ölgenlarning rohliri baridighan jay. Babilliqlar her yili tajawuzchiliq pilanini tüzeytti. Axir bérip bu tajawuzchiliq özining mudapiisini ajizlashturup, Pars impériyesi ularni nabut qildi. «U **ölümdek héchqachan qanmaydu**» — «ölüm» herdaim insanlarning jénini alidu, hergiz «boldi» démeydu.

«Özining emesni méning dep qoshuwalghuchigha way!

(*Bundaq ishlar qachan'ghiche bolidu?!*)

Görüge qoyghan nersiler bilen Özini chingdighuchigha way!»□

⁷ Sendin jazane-qerz alghuchilar biraqla qozghalmamdu?

Séni titretkühiler biraqla oyghanmamdu?

Andin sen ulargha olja bolmamsen?□

⁸ Sen nurghun ellerni bulang-talang qilghanliqing tüpeylidin,

Hem kishilerning qanliri, zémin, sheher hem uningda turuwatqan hemmeylen'ge qilghan zuluzorawanliqing tüpeylidin,

Saqlinip qalghan eller séni bulang-talang qilidu;□

⁹ Halaket changgilidin qutulush üçün,

Uwamni yuqirigha salay dep,

Nepsi yoghinap öz jemetige haram menpeet

□ **2:6 «görüge qoyghan nersiler bilen özini chingdighuchigha way!»** — «görüge qoyghan nersiler» dégen ibare ikki bisliq bolup, bashqa bir menisi «bir döwe topa» — démek, ular mushu haram nersiler bilen özlirini bulghighanidi. Babil impériyesi ayagh asti qilghan eller Habakkukning Babil toghrisidiki bésharetlirini bilip yetkenden kéyin, ular bu ayettiki kinayilik sözlerni dégen bolushi mumkin. Sözler «mersiye» (matem tutush munajiti) sheklide éytilidu. □ **2:7 «Sendin jazane-qerz alghuchilar biraqla qozghalmamdu?»** — «sendin jazane-qerz alghuchilar» dégen söz ikki bisliq bolup, yene bir menisi: «(yilandek) séni chaqquchilar». □ **2:8 «... kishilerning qanliri, zémin, sheher hem uningda turuwatqan hemmeylen'ge qilghan zuluzorawanliqing tüpeylidin,...»** — «.. zémin, sheher... » — bu isimler birlik shekilde (köplük shekilde emes) ipadilen'gini hem u zémin, sheherning nami éytilmighanliqidin qarighanda, u ibare Israil zémini (Pelestin) hem Yérusalémni körsetse kérek.

yighquchigha way!

¹⁰ Nurghun xelqlerni weyran qilip,

Öz jemetingge ahanet keltürdüng,

Öz jéninggha qarshi gunah sadir qilding.

¹¹ Chünki tamdin tash nida qilidu,

Yaghachlardin lim jawab béridu: —

¹² Yurtni qan bilen,

Sheherni qebihlik bilen qurghuchigha way!»

¹³ Mana, xelqlerning jan tikip tapqan méhnitining peqet otqa yéqilghu qilin'ghanliqi,

El-yurtlarning özlirini bihude halsiratqanliqi,

Samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigardin emesmu?

¹⁴ Chünki xuddi sular déngizni qaplighandek,

Pütün yer yüzi Perwerdigarni bilip-tonush bilen qaplinidu. □ ■

¹⁵ Öz yéqininggha haraqni ichküzgüchige —

— Uning uyat yérige qarishing üçün,

Tulumungdin quyup, uni mest qilghuchi sanga

□ **2:14** «Chünki **xuddi sular déngizni qaplighandek, pütün yer yüzi Perwerdigarni bilip-tonush bilen qaplinidu**» — bu bayanning özi Habakkukning dad-peryadigha bolghan chong bir jawabtur. Jahandiki adaletsizlikler shunche köp bolghinini bilen, héch bolmighanda axir bérip ularning herbiri yoqitilidu. Bashqa peyghemberlerning bésharetliri boyiche, Babil shehiri toghruluq ishinishimizki, u axiri zamanda qayta qurulidu. Emdi «Perwerdigarning küni»de, bu ayette déyilgendek «Pütün yer yüzi Perwerdigarni bilip-tonush bilen qaplinidu» we shunglashqa Babil qayta körünmeske yoqitilidu. «Qoshumche söz»imiznimu körüng. ■ **2:14** Chöl. 14:21

way!□

16 Shan-sherepning ornida shermendichilikke tolisen;

Özüngmu ich,

Xetniliking ayan bolsun!

Perwerdigarning ong qolidiki qedeh sen terepke burulidu,

Shan-sheripingning üstini reswayipeslik basidu.□

17 Liwan'gha qilghan zulum-zorawanliq,

Shundaqla haywanlarni qorqitip ulargha yetküzgen weyranchiliqmu,

Kishilarning qanliri, zémin, sheher hem uningda turuwatqan hemmeylen'ge qilghan zulum-zorawanliq tüpeylidin,

□ 2:15 «Öz yéqininggha haraqla ichküzgüchige — uning uyat yérigé qarishing üçün, tulumungdin quyup, uni mest qilghuchi sanga way!» — haraqqeshler herdaim bashqilarni haraqqeshlerge aylandurmaqchi bolidu. Biraq Babilning «bashqilargha haraqla ichküzüsh» meqsiti ulargha ézitquluq qilip, özige oxshash bechchiwazliq gunahigha kirgüzüp, andin ularni asanla kontrol qilishtin ibaret. □ 2:16 «Özüngmu ich, xetniliking ayan bolsun!» — «xetniliking ayan bolsun!» dégen ibare ademning qattiq xijalitin körsetinidin bashqa, «Sen Xudaning ehdisige we sözige yat ademsen» dégen meninimu puritip béridu. Bashqa birxil terjimisi: «Özüngmu (haraq) ich, pulanglap yiqil!».

Bular séning mijiqingni chiqiridu.□

18 Oyma mebudning néme paydisi,

Uni uning yasighuchisi oyup chiqqan tursa?

Quyma mebudningmu we uninggha tewe saxta telim bergüchining néme paydisi —

— Chünki uni yasighuchi öz yasighinigha tayinidu, Démek, zuwansiz «yoq bolghan nersiler»ni yasaydu?

19 Yaghachqa «Oyghan!» dégen ademge,

Zuwansiz tashqa «Ture!» dégen'ge way!

U wez éytamdu?

Mana, u altun-kümüş bilen hellendi,

□ 2:17 «Liwán'gha qilghan zulúm-zorawanlıq, shundaqla haywanlarnı qorqıtıp ulargha yetküzgen weyranchılıqmu,...» — «Liwán» rayonı güzel ormanlırı hem köpligen herxil yawayı haywanlırı bilen dangçı chiqqan. Babil impériyesi miladiyedin ilgiriki 605-yilidiki (Suriyede yüz bergen) «Karshémish jéngi»din kéyin, (1) Liwandikilerge we etrapidikilergimu éghir zulúm yetküzgen. (2) uningdin bashqa ular qilmaqchi bolghan jenglerni dawam qilishi üçün hemde öz sheherlirini qurush üçün Liwandin köp del-derexlerni késip épketti. (3) ular yene köngül échish üçünla köp yawayı haywanlarnı rehimsiz usullar bilen owlidi. Mezkur ayettiki bu söz bu üç ishni közde tutidu. 2- we 3-ishtin roshenki, insaniyetning tebiy muhitni obdan asrashqa Xuda al-dida jawabkarlıqı bar: «Kishilerning **qanliri, zémin, sheher hem uningda turuwatqan hemmeylen'ge qilghan zulúm-zorawanlıq tüpeylidin,...**» — «...zémin, sheher,... turuwatqanlar» — 8-ayettiki ibarige oxshash, Israil zémini (Qanaan)ni hem Yérusalémi körsitidu.

Uning ichide héch nepes yoqtur.□

²⁰ Biraq Perwerdigar Öz muqeddes ibadetxanisididur!

Pütkül yer yüzi Uning aldida süküt qilsun!□

3

Habakkukning duasi

¹ Habakkuk peyghemberning duasi,

«Shiggaon» ahangida: —□

² «Perwerdigar, men xewiringni anglidim, eyminip qorqtum.

I Perwerdigar, yillar arisida ishingni qaytidin jalandurghaysen,

Yillar arisida ishingni tonutqaysen;

□ **2:19** «uning ichide héch nepes yoqtur» — yaki «uning ichide héch roh yoqtur». «Yaghachqa «Oyghan!» dégen ademge, zuwansiz tashqa «Ture!» dégen'ge way! ... Uning ichide héch nepes yoqtur» — bu ikki ayet (18-, 19-) Babilliqarning rezillikining butpereslik bilan baghliq ikenlikini körsitidu. 1:7de körsitilgendek, öz «xudaliri»ni özi yasighandin kéyin, ular tirik Xudadin héch qorqmay, özige qolayliq «exlaq-pezilet» mizanlirini xalighanche békitidu. □ **2:20** «Biraq Perwerdigar Öz muqeddes ibadetxanisididur!» — mushu yerde peyghember belkim Xudaning asmandiki muqeddes ibadetxanisini körsitidu («Zeb.» 7:5, 11:4nimu körüng). □ **3:1** ««Shiggaon» ahangida: —» — «Shiggaon» belkim «dolqunluq», «otluq», «ashliq bilan» dégen menide bolup, bu söz küyning éytilidighan ahangini bildüridu.

Derghezep^{te} bolghiningda rehimdilliqni ésingge keltürgeysen!□

³ Tengri Témandin,

Pak-Muqeddes Bolghuchi Paran téghidin keldi;

Sélah!

Uning shan-sheripi asmanlarni qaplidi,

Yer yüzi uning medhiyiliri bilen toldi;□

⁴ Uning parqiraqligi tang nuridek boldi,

Qolidin chaqmaq chaqqandek ikki nur chiqti;

Shu yerde uning küch-qudriti yoshurunup turidu.

□

⁵ Uning aldidin waba,

Putliridin choghdek yalqun chiqmaqta idi;□

- **3:2** «Perwerdigar, **men xewiringni anglidim,...**» — yaki «Perwerdigar, men Sendin xewerni anglidim,...». «...yillar **arisida ish-ingni tonutqaysen, derghezep^{te} bolghiningda rehimdilliqni ésingge keltürgeysen!**» — «yillar arisida» toghruluq: — Habakkuk Xuda axirqi zamanda Öz ulughluqini körsitip Israilni gunahtin qutquzidu, dep bildi. Biraq hazir «axirqi zaman» emes; emdi hazir, «yillar arisida»mu Xuda Öz küch-qudritini körsetkey! □ **3:3** «**Tengri Témandin, Pak-Muqeddes Bolghuchi Paran téghidin keldi**» — «Téman» we «Paran» Qanaan (Pelestin) zéminining sherqiy jenubida, hazirqi «Iordaniye» zéminigha jaylashqan ikki rayon. Bu yerde (yeni Sinay téghida) Musa peyghember «muqeddes qanun»ni qobul qildi, andin Israillar Xudaning yétekchiligi bilen Pelestin'ge qarap yol aldi. Bu sözlerge hem bashqa peyghemberlarning yazmilirigha qarighanda, Qutquzghuchi Mesih Eysa yer yüzige qaytip keligendimu awwal shu yerge chüshüp, andin Israilni qutquzush üçhün Qanaan'gha (Pelestin'ge) qarap kélidu. «**Sélah!**» — «Sélah» dégen söz belkim küy chalghan waqtida muzikidiki bir «pauza»ni körsitishi mumkin; shuning bilen uning: — «toxta, oylan!» dégen imasi bolushi mumkin. □ **3:4** «**Uning parqiraqligi tang nuridek boldi**» — yaki «Uning parqiraqligi chaqmaqtek boldi». □ **3:5** «**Uning ... putliridin choghdek yalqun chiqmaqta idi**» — yaki, «Uning ... putliridin pizghirin qizitma chiqmaqta idi».

⁶ U turup yer yüzini mölcherlidi;
 U qariwidi, ellerni dekke-dükkige saldi;
 «menggü taghlar» pare-pare qilindi,
 «ebediy döng-égizlikler» égildürüldi,
 Uning yolliri bolsa ebediydur.□

⁷ Men Kushan qebilisining chédirlirining parak-
 endichilikte bolghanliqini,
 Midiyan zéminidiki perdilerni titrek basqanliqini
 kördüm.□

⁸ Perwerdigar deryalargha achchiqlandimikin?
 Séning gheziping deryalargha qaritildimikin?
 Qehring déngizgha qaritildimikin?
 Atliringgha, nijat-qutquzushni épkelidighan jeng
 harwiliringgha minip kelgen'ghusen!□

□ **3:6** «U turup yer yüzini mölcherlidi» — yaki «U yer yüzini silkip qoydi». ««ebediy döng-égizlikler» égildürüldi» — yaki ««ebediy döng-égizlikler» ghulitildi». ««Menggü taghlar» pare-pare qilindi, «ebediy döng-égizlikler» égildürüldi, uning yolliri bolsa ebediydur» — taghlar hem döngler «ebediy» turghandek bolsimu, peqet tirik Xuda Özi «ebediydur». Bashqa ikki xil terjimisi: (1) «Uning chiqishliri ebedtin buyan bolghan» (2) «U qedimki (ebediy) yollarda mangidu». □ **3:7** «Men Kushan qebilisining chédirliri., Midiyan zéminidiki perdiler...» — «Kushan» we «Midiyan» dégen ikki el 3-ayettiki «Téman» we «Paran» dégen rayonlarda idi. Ular Israilning Qanaanni (Pelestinni) ishghal qilishigha birinchi qarshi chiqqan ellerdin idi («Batur hakimlar» 3-hem 7-bablarni körüng). □ **3:8** «Perwerdigar deryalargha achchiqlandimikin? Séning gheziping deryalargha qaritildimikin? Qehring déngizgha qaritildimikin? Atliringgha, nijat-qutquzushni épkelidighan jeng harwiliringgha minip kelgen'ghusen!» — Babil we Mésopotamiyidiki butpereslik epsaniliri boyiche, déngiz we deryalar ularning küchlük butliri yaki jin-sheytanliri turidighan «qorgha»liri idi. Bu ayet boyiche Xudaning Özining küch-qudriti hemme but we jin-sheytanlardin zor üstün körsitilidu.

⁹ Séning oqyaying ayan qilindi,
Sözüng boyiche, *Israil* qebililirige ichken qesem-
liring üçün ayan qilindi!

Sélah!

Sen yer yüzini derya-kelkünler bilen ayriwetting.□

¹⁰ Taghlar Séni körüp, azablinip tolghinip ketti;

Dolqunlap aqqan sular kelkündek ötüp ketti;

Chongqur déngiz awazini qoyuwétip,

Qollirini yuqirigha örletti.

¹¹ Étilghan oqliringning parqiraq nurini körüp,

Palildighan neyzengning yoruqluqini körüp,

Quyash hem ay öz turalghusida jim turdi.

¹² Sen achchiqingda yer yüzidin ötüp yürüş qild-
ing;

Ellerni ghezipingde ziraetni soqqandek soqtung;

¹³ Öz xelqingning nijat-qutquzulushi üçün,

Sen Öz Mesihing bilen bille nijat-qutquzush üçün
chiqting;

Ulini boynighiche échip tashlap,

Reziling jemetining béshini urup-yanjip,
uningdin ayriwetting;

□ **3:9 «Séning oqyaying... sözüng boyiche, Israil qebililirige ichken qesemliring üçün ayan qilindi!»** — bashqa ikki xil terjimisi: — «Séning oqyaying... Séning sözüngge tayan'ghan qebililirige ichken qesemliring boyiche ayan qilindi!», yaki: «Sen oqyayingni ayan qilding, nurghun oqlarning élip kétilishini buyrudung».

Sélah!□

¹⁴ Sen uning neyziliri bilan serdarlirining béshigha sanjiding;

Ular dehshetlik qara quyundek méni tarqitiwétishke chiqti,

Ularning xushalliqi ajiz möminlerni yoshurun jayda yalmap yutushtin ibarettur!□

¹⁵ Sen atliring bilan déngizdin,

Yeni döwe-döwe qilin'ghan ulugh sulardin ötüp mangding!□

□ **3:13 «Sen Öz Mesihing bilen bille nijat-qutquzush üçün chiqting»** — «Mesihing» yaki «Mesih qilghining» — Xudaning yoly-oruqi boyiche, Israilgha yéngi bir padishah békitish üçün uning béshigha zeytin méyi sürülüş kérek idi. Mushu murasim «mesih qilinish» dep we shu chaghdin bashlap mushu padishah «Xudaning mesih qilghini» dep atilatti. Xuda Dawut padishahning bir ewladini «mesih qilimen», bu «Qutquzghuchi-Mesih» Israilni hem barliq dunyani gunahliridin qutquzidu, dep wede qilghan. Bizningche mushu ayette bu «Qutquzghuchi-Mesih» körsitilidu. **«Sen Öz Mesihing bilen bille nijat-qutquzush üçün chiqting»** — bashqa birxil terjimisi: «Sen Öz Mesihingni qutquzush üçün chiqting». **«... Ulini boynighiche échip tashlap, ...»** — yaki «uni (shu jemetni) ulidin ögzisigiche échip tashlap,...». Bezi alimlar: «Rezilning béshi» dégen söz axiri zamandiki Xudagha qarshi chiqqan, Sheytanning wekili bolghan «dejal»ni körsitidu, dep qaraydu. Biz qoshulimiz. □ **3:14 «Sen uning neyziliri bilan serdarlirining béshigha sanjiding»** — «uning» — «rezilning jemetining béshining...» (13-ayet); belkim dejjalni körsitishi mumkin. **«Ular dehshetlik qara quyundek méni tarqitiwétishke chiqti»** — «méni» — Israil sözleydu. Mushu ayettiki sözler axirqi zamandiki Israil xelqining éytqanliri bolsa kérek. □ **3:15 «Sen atliring bilen déngizdin, yeni döwe-döwe qilin'ghan ulugh sulardin ötüp mangding!»** — Musa peyghember Israilni Misirdin chiqirip yétekligende, ular Qizil Déngizdin ötkén. Déngizdiki sular ulargha yol échip ikki teripide «döwe-döwe» turghanidi. Kelgüsi zamandiki weqe belkim buninggha oxshap kétidu.

16 Men bularni anglidim, ichi-baghrimni titrek basti;

Awazni anglap kalpuklirim dir-dir qildi,

Ustixanlirim chirip ketkendez boldi,

Putlirimni titrek basti;

Chünki men külpetlik künide,

Yeni öz xelqimge tajawuz qilghuchi bésip kirgen künidimu,

Sewr-xatirjemlikte turushum kérek.□

17 Chünki enjür derixi chécheklimisimu,

Üzüm tallirida méwe bolmisimu,

Zeytun derixige qilghan ejir yoqqa chiqqan bolsimu,

Étizlar héch hosul bermigen bolsimu,

Qotandin qoy padisi üzülgen bolsimu,

Éghilda kala padisi yoq bolsimu,

18 Men hamam Perwerdigardin shadlinimen,

Manga nijatimni bergüchi Xudayimdin shadliqqa chömülimen,□

19 Perwerdigar, Reb, méning küch-qudritimdur;

U méning putlirimni kéyikningkidek qilidu;

Méni yuqiri jaylirimda mangghuzidu!

(Bu küy neghmichilerning bésigha tapshurulup, tarliq sazlar bilen oqulsun).

□ **3:16** «Awazni **anglap kalpuklirim dir-dir qildi**» — Habakkuk «Xudaning awazi» dep ochuq éytmaydu — uninggha nisbeten anghidek peqet birla awaz bar, xalas. □ **3:18** «Manga **nijatimni bergüchi Xudayim...**» — yaki «nijatim bolghuchi Xudayim...».

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5